

СӨЙ ГОМЕРНЕ, СӨЙ ХАЛЫКНЫ, СӨЙ ХАЛЫКНЫҢ ДӘНЬЯСЫН!

ДУСЛЫК

ОКТЯБРЬ РАЙОНЫ ИЖТИМАГЫЙ - СӘЯСИ ГАЗЕТАСЫ.
ОБЩЕСТВЕННО-ПОЛИТИЧЕСКАЯ ГАЗЕТА ОКТЯБРЬСКОГО РАЙОНА.

Газета 1931 елның 9 июленнән бирле чыга.

№ 35 (8047)

29 март, 1997ел.
ШИМБӘ

Бәясе билгеләнгәнчә

Норлатта православие чиркәве ачылды

Кичә, 28 марта Норлатта яңа төзелгән Илья чиркәвен ачу тантанасы булды. Күмәк һәм аерым иганәчеләр средстволарына салынган бу гыйбадәт йортның төзелеше район һәм шәһәр житәкчелегенәң дайми иғтибар узәгенә булды һәм аларның зур ярдәме белән барды.

Бу тантаналы вакыйгага Норлаттан һәм авыллардан юэзләрчә кеше жыелды, читтән дә мәртәбәле кунаклар килде. Яңа ачылган чиркәүдә беренче гыйбадәт уқылды һәм шулай итеп православие динен олылаучы, аның изге кануннарын кабул кылучы һәркемгә гыйбадәт йортның ишекләре ачык.

Н.АЗИЗОВ фотолары.

ИМАНЛЫ БУЫН ҮСТЕРӘБЕЗ

«Нәүрүз бәйрәме быел уздырылымы икән?», «Яз тиз килергә жыена, Нәүрүз бәйрәмен күрмичә калырбызымы инде?».

Бу сорауларны ёлкеннәрден дә, мәктәп укучыларыннан да еш ишетергә туры килде. Шулай булмыйни, менә икенче ел инде Бикуле урта мәктәбендә Нәүрүз бәйрәме бик оешкан төстә уздырыла. һәм халыкның 400 ел буена онтылып торган Нәүрүз бәйрәмен оештыру өлеше быел да алдан ук башланды. Ә 21 март көнне укулар тәмамлануга, мәктәп ишек алды, аллы - гәлле чәңәкләрне хәтерләткәндәй, бәйрәмчә киенән укучылар һәм укутычылар, үзләренең балаларын һәм бәйрәмдә катнашучы һәрбер кешене котлау ечен киглән ата - аналарның шатлыкли авазлары, дугаларына қыңыраулар тақкан, чиккән сөлгеләр бәйләп, һәртөрле шарлар белән бизәлгән жигүле атлар белән тулды. һәр класс укучылары Нәүрүзбикә - бәйрәмнән, хужасы - киглән вакытка сый - нигъмәтләрдән сыйылып торган ёстәлләр әзерләп күйдүләр. Киглән кунакларны һәм укучыларны Гәлсирә апалары Камалова, Тәңизлә Әхлетдинова, Нурсинә Сайдыкова кебек аш - су осталары кайнар коймак белән сыйлап тордылар. Ә нинди бәйрәм ди инде ул жырысыз - шигырьсез? һәрбер укучи үзенең сәләтен күрсәтеп калыргатышты. Күмәкжырлау, шигырьләр сейләү

«Нәүрүз» сүзенә тарихи белешмә бирүләр дә булды бәйрәмдә. Нәүрүзбикәнен килүен һәр кеше да туземсезләнеп котте. Биктә гүзәл, сыйын толымлы, ягымлы карашла татар кызы булып күз алдына килә бит ул Нәүрүзбикә. XI сыйныф укучысы Гөлназ Рәхмәтуллина нәкъ менә шуши гүзәллек сыйфатларына ия да инде. Яз чачәре сыман елмае балык, милли килемнәрә киенеп һәйрәм белән котларга киглән Нәүрүзбикәдән күзләрне алып булмый, гаять сокландыргыч иде. Нәүрүзбикә укучыларны һәм укутычыларны һәйрәм белән котлады, һәйрәмгә чакырылган - лаеклы ялда булган өлкән укутычылары Суфия апа Камалетдинова һәм Разия апа Әхлетдиноваларга буләкләрен тапшырды.

Ә қыңыраулы, чиккән сөлгеләр белән бизәлгән атларда утырып һөрүләре ни тора? Әнә, ирле - хатынны Габделхәй һәм Рәшидә Латыповалар, Вассыл Гыйльфанов кебек ата - аналар укучыларның шатлыкларын икеләтә арттырганнар бит!!! Эштә булуга карамастан, төш вакытында ял итим әле диеп тормаганнар, атларын бизәп, укучыларны урам әйләндерергә махсус кигләннәр. Бу көнне һәрбер кеше бер - берсенең саульык - иминлек, қыларга мул уңыш, мал - тауарының үрчем булын теләде.

Бәйрәм кичкә кадәр музыка астында дәвам итте. Талчыккан, арыган булса-

лар да, шатлыкли елмаюлары һөзләрнән китмәгән сабыйларга, күтәренке күңелле өлкән яштәге кешеләргә караш мин уйга талдым. Явый Иван Карапынан изелгән, юкка чыгарлырга тиешле булган халым 400 ел буена яшәп килгән эзәрлекләүләрдән котылып бара кебек. Онытылган байрәмнәр, гореф - гадәтләр халкым кире кайтарлы. Бигрәк тә яшь буын моны тоеп үсә. Мәктәптән кайтып баручы укучының азан тавышын ишетеп, туктап, дога кылуы куанышлы хәл түгел мени?! Димәк, әле безнең рухи тамырыбыз корымаган, иманыбыз яши. Яшь буын аңлап, иманлы булып үсә. Заманында өч мәхәлләне булган, золым жилләре баш очында уйнаган вакытта да мәчетле, иманлы калган Бикуле халкы, авылы, иманым камил, үзенең гореф - гадәтен аяк астынан салып таптамас, ата - бабаларының нигезенә қызыллык китермәс, нәслән тамырын корытmas. Амин!

Шуши бәйрәмнә оештырган һәм укучыларны чын татар - милли гадәтләргә тербияләүгә бетен көчен күйгән мәктәпнәң директоры Г.Г.Камалов, аның урынбасарлары Р.В.Әхмәтшина - Шакирова һәм Н.Г.Вәлиевага укучыларның гына түгел, барлык бикулеләрнен дә рәхмәтә зур иде.

Зөлфия ГАЛИУЛЛИНА,
рус төле һәм әдәбиятты укучысы.

30 март -
Татарстан
Дәүләт Советына
депутат сайлау
көне

Матбуат - 97
«ДУСЛЫК»КА
ЛЬГОТАЛЫ ЯЗЫЛУ!

Хәрмәтле укучыларбыз!

1 апрельдән элемтә бүлекләренә килеп, матбуат басмаларына язылганда без Сезнен ин беренче бланкларны «Дуслык»ка дип тутырачагызыга шикләнмибез. Шунысын да әйткү, редакция, район элемтә узелни белән килешеп, район газетасына ярты елга язылу бәясен элеккә, ягъни 23.400 сум көенә калдырыды. Бу хакта үзегез күргән - белгәннәрнәң монарчы безнең газетаны алдырмаганнарына да житкерерсез дип уйлыйбыз.

Һәм, иң мөһиме!

Апрельнен 1 еннән 10сына кадәр «Дуслык» («Дружба», «Туслах») газеталарына льготалы бәягә, ягъни 16.200 сумга гына язылып калырга мөмкин.

Атнасына өч көн чыга торган матбуат органына язылуның шуннан да арзанрак бәясeneң әле беркайда да булганы юк. Шулай булгач, нибары 16.200 сум акчагызының кызгынның кайтарылашып куйсагыз, ел ахырына кадәр райондагы хәлләр турында хәбәрдәр булып тораңыгыз көн кебек ачык - анысына безышандырабыз.

Дус булык, «Дуслык»лы булык!

Кайда күпмә сөт савалар?

Саннарның беренче багана - район хужалыкларында быелның 27 марта барып көнендәгедән артык яки ким (килограммнарда).

«Дуслык»	21,8	+ 8,0	Синдряков исем.	8,5	+ 1,5
«Кондырча»	16,8	+ 7,4	«Татарстан»	8,3	+ 1,6
Мицурин исем.	15,0	+ 5,0	Кузнецов исем.	8,0	+ 1,8
«Восход»	12,3	+ 8,6	«40 лет Победы»	7,8	+ 2,4
«Сөлчә»	12,3	+ 3,1	«Мамык»	7,7	+ 3,1
Якты Құл	11,0	+ 5,1	«Үрнәк»	7,4	+ 1,1
«Рассвет»	11,0	+ 2,9	«Заря»	7,3	+ 3,6
«Чишмә»	10,6	+ 4,0	МСО	6,8	+ 1,3
«Чирмешән»	10,4	+ 2,4	Әлмәт	6,5	+ 0,8
Хафизов исем.	10,0	+ 1,3	«Игенче»	6,3	+ 1,7
«Тәрнәс»	9,9	+ 3,9	«Правда»	5,6	+ 1,4
«Родина»	9,8	+ 1,7	«Комбайн»	5,5	+ 1,7
«Заветы Ильича»	9,7	+ 2,5	«Тан»	5,5	+ 0,1
М.Жәлил исем.	9,0	+ 1,8	«Алга»	5,3	+ 1,3
Киекле	8,5	+ 3,1	Район буенча	9,2	+ 2,7
«Москва»	8,5	+ 2,3			

Декларация тутырдығызы әле?

Октябрь районы буенча Дәүләт салым инспекциясе 31 марта граждандарның үз керемнәре турында декларация тутырдығызының соңғы көнен икәнлеген искәртә.

27 марта 300 физик, эшмәкәрлек белән шөгыльләнүдән керем алушы 128 зат, төп эш урынынан тыш та керем чыганагы булган 102 кеше декларация тутырды инде.

Бүген, 29 марта салым инспекциясе иртәнгә 8дән кичке 5кә кадәр эшли. Декларация тутырдығызы ашыгызы!

Жәйге вакытка күчәбез

30 марттан 26 октябрьгә кадәр жәйге вакытка күчәбез. Русиядәгә барлык сәгать телләре 30 марта төнгө сәгать 2дә бер сәгатькә алга күчерелә.

Tумышы беләнәлки районның Иске Чаллы авылыннан ул. Гомерлек крестьян наследенән. Профессия буенча агроном, жир йөзәндә ин кыйммәтле нәрсә булган икмәк үстерүче.

... һәммәбезнәң дә бала чагы - чуклы сөлгө кебек: ялгыш кына бер жебен тартып жибәрдән исә, бер - бер арты бүтәннәре сүтеле башлый. Хатирәләр дә шулай. Кираметдинның хәтер йомгагы вакыйгаларга бай. Барысын да ачык хәтерлиул. Урак естенен, элекке сихрилген дә, тузанлы юлларда яланаяк йөргөн чагын да. Э ин истә калганы - иртән мәктәпкә жынганды (уқырга 17 чакрымдагы Алпарга йөрделәр) әнисенен мичтән кабартма алганда өйгө башны әйләндерердәй булып таралган или исен дә...

Iниесе. Аның Кираметдинның гомер кыйбласын билгели. Табынга әти - аниләре белән бергә алты бала да утыра торган ишле крестьян галиәсендә үскән Кираметдин кешенең тормышында жирне кадерләү нәм шуның әжере итеп анда икмәк үстереп алуудан да мәһимрәк нәрсә юкүлгүнья бик иртә төшөнә... Шуна күрә дә менә рәттән өч дистә елдан артык инде аның бар уе жирнен үндышлылыгын күтәрү турында. Шуна күрә ул чаакта, 58 дә мәктәпне бетергәч тә кем булу, тормышта нинди юл сайлау турында башвасы булмыйдан. Чөнки үз юлын әлә кайчан сайлап куйган була инде ул. Этисе, бабасы юлын. Э инде тумыштан килгән үҗәтлөгө, мәстәкىйль нәтижәләр ясарга омтылуы, хезмәт сөючәнлеге һәм үз нәнәре буенча мәмкин кадәр күбрәк белергә тырышуы аңа Казан авыл хужалыгы институтында уқыганда бик нык булышлык итә. 1963 елда Кираметдин Әхмәтсәгыйровны Октябрь районына эшкә жибәрәләр. Районда гына түгел, республикада да күз унында хужалыкларның берсе «Дружба»да баш агроном булып эшли башлый. һәм таләпчән, шул ук вакытта бик игелекле рәис Шәриф Сәгыйрович Хафизов күл астында аның команда сында ун ел буе эшли ул, ин ныклы буыннарын берсе була.

- Эйтегез але, ул елларда эшләргә авыр булдымы?

- Жинел түгел иде. Жире биш мен гектар чамасы булган колхозда эшләүнен нәрсә икәнлеген чамалау кы-

ен түгел. Эшкә бөтен көчне куярга туры килде. Техника артык күп түгел, а күл хезмәте, киресенчә, житәрлек иде. Бер чөгендөр генә дә ни тора иде бит. Колхоз житештерү - тәжрибә хужалыклары исемләнгәнде булгач, без һич тә кеше рәттәнә генә эшлә кала алмый иде. Кыскасы, эш муненнаң булды. Касым Измайллович Идрисовың бик күп ярдәмен күрдем мин-

- баш зоотехник белән тыгыз бәйләнештә эшләдек без.

- Район авыл хужалыгы идарәсөн Сезне 73 чече елда күчерделәрмө?

- Ул чакта Хафизовың бер дә жибәрсө килмәгән иде. Хәр, узәм дә жилкәмә шундый авыр йөк алырга бер дә атлыгып тормады. Ни әйтсән дә, монда бит бер генә хужалык ечен җавап бирәсөн, а анда дистәләрчә колхоз - совхозны кайгыртырга кирәк...

Авыл хужалыгы идарәсөн баш агрономы булып Әхмәтсәгыйров 1989 елга кадәр эшли. Узендә булган өметне тулысы белән акый. Ана һәрвакытта да төпле Фикер йөртү, эшнән төгәл белү хас була. Агрономнары бодай, шикәр чөгендөр һәм кукуруздан мул уңыш алу, продукциян үзкыйммәтен киметү серләренә, авыл хужалыгы культураларын иғүнен ин алдынгы технологияләрән өйрәтә. Җәчү мәйданнарының структурасын камилләштерү, яна сортларбыштырып алар-

ны районда кулланылышка кертү юнәлешендә күп эшли. һәр ике тер - органик һәм минераль ашламалар белән дөрес эш итүләренталәп итә. Куласында гына түгел, агроном Әхмәтсәгыйров үзенең монда эшләгән еллары да нәтижәләре булды дип санарга хаклы. Былтыр әнә бер гектардан уртача 42,5 центнер ашлык җыеп алдылар - районда бер күрсәткә!

Mене жиде ел инде Кираметдин Әхмәтсәгыйрович НГДУның «Дуслык» ярдәмчө хужалыгында эшли. Ул мондада үзенең шул принципларыннан тайпылмый: ару - талуны белмичә эшләп, кырларың үндышлылыгын күтәрә барырга! Нәтижәләрнән ин яхшысна ирешергә! Ирешелгәннәр белән тынычланмаска!

Агроном Әхмәтсәгыйровны белгән бар кеше аның эш сөючәнлегенә, жыйноклыгына һәм көчә ташып торуга шакката.

- Әхмәт ташландык бер бригада иде, кулдан - кулга да күп йөрдө,

елында ук үзен яхши педагог, оста оештыручи, сәләтле спортчы итеп таныты. һәм тән белән санашмыйча эшләдә ул. Тәүлекнәң байтак вакытын спорт залында уткәрдә егет. Раил спортның милли төрө - көрәшне аеруча үз итте. «Тырышкан табар, ташка кадак кагар», - дип нәкъ менә Раил ке-

ни рәтле мастерской һәм складлар, ни жылы гараж юк иде авылда. Э кешеләре әйбәт, эшчән, техниканы эшләтә дә, саклы да беләләр. Шуна да алар белән уртак телне тиз таптык без, - ди Кираметдин Әхмәтсәгыйрович. - Ин элек солына баскан басуларны рәткә кертергә тотындык. Шикәр чөгендөр үнүшүн жыеп алуны тұлсыныча механикалыштыру эшнә алындык. Игенчелекнән төп нигезе булган өчүнгөзур иғтибиар бирәбез...

Ярдәмчө хужалыкның жыннак кына жирнәдә тәрледән - тәрле культуралар игәләр. Терлекчелекне азык белән тәэммин иту бурчы да унышы хәл итәл һәм аның үзләрене жите - читтән сатып алганныры юк. Май заводына да чимал бирәләр. Орлыкның да мемкин булганын үзләре өчен үзләре әзерлиләр. Шуай булгач, агроном Әхмәтсәгыйров үзенең монда эшләгән еллары да нәтижәләре булды дип санарга хаклы. Былтыр әнә бер гектардан уртача 42,5 центнер ашлык җыеп алдылар - районда бер күрсәткә!

Kырлар але кар астынан чыгарга гына азаплана. Тик яз - яз инде ул, җәчү житкәнен сизми дә калуын бар. Әмма бирәдә бу көнгә алдан ук ныклап әзерләнделәр. Көз - кыш кырларга 5 менән тонна чамасы органика чыгарылды, минераль ашламаны да шактың уктулап киеп, кирәк кадәрен көздән тунга сөргәндә кертел калдырылар. Әхмәтсәгыйров кайсының кырда үзенең шул принципларыннан тайпылмый: ару - талуны белмичә эшләп, кырларың үндышлылыгын күтәрә барырга! Нәтижәләрнән ин яхшысна ирешергә! Ирешелгәннәр белән тынычланмаска!

... Аннан инде урагы да озак көттермәс һәм игенчеленә тагын бер сынау сөгате сугар. Э агроном Әхмәтсәгыйров өчен ул сәгатьләрнән барысы да сынау сөгате һәм аның әләгә сынауларда сыйнатканы юк. Буразнада тәгәрәп үскән, насладән үк игенчә бит ул.

Т.НАЗАРОВА.

бекләр турында әйтәләрдөр, мөгаен. Ул да турыша һәм, бер вакытта да үз дигәненә ирешмичә калмы. Безнен Түбән Норлат урта мәктәбә егетләрнән районда гына түгел, берничә тапкыр республика күләмнәдә дә милли көрәш буенча чемпион исемнәрен ялауулары, укуышылары-

Ветераннар колагына

Татарстан хөкүмәтеннән 1996 елның деқабрендә кабул иткән 1030ның номерлы Карапыңың исеме бик озын булса да, асыны «Хезмәт ветераны» исеме алу өчен документлар жыю тәртибен билгеләүдән гыйбарәт. Һәм район хакимиятенән социаль яклау службасы марта документлар кабул итә башлады. Баштан 7 кондә үк 400ләп кеше учетка күелди. Шуай да бу эшнән тәртибе белән кызыксучылар бихисап эле, безгә дә шул хакта мерджәгәт итүчеләр күп. Шул үцайдан без социаль яклау булегенән бу хакта жәнтеклек аныттып бириләрен утендек. Анда анаттула-

АШЫКМАГЫЗ - ӨЛГЕРӘСЕЗ ЭЛЕ

«Хезмәт ветераны» исеме бирү өчен карсылык буенча һәм тиешле ел эшләгәннән соң пенсиятә хокук бирүче, ягъни эштәкестә жыныста документлар (хезмәт кенәгәссе яки белешмә), шулай ук СССР, Россия Федерациясөн һәм Татарстан Республикасының дәүләт бүләкләре турында документлар (медаль, мактаулы исем танылышылары, орден кенәгәссе) нигез булып тора. Болардан тыш, гариза һәм 3x4 см. зурлыктагы бер фотографасем дә тапшырырга кирәк.

Шәһәрдәгеләр хакимиятнең социаль яклау булегендә учтка басалар. Эавылда? Авылда торучыларның документларын жирле үзидарә Советларында жыеп, 7 кон эченә шушы булеккә китерегә тиешләр. Бу эш эле сонрак башкарылачак.

«Хезмәт ветераны» исеме бирү турында Указга Татарстан Республикасы Президенты кул куя, э танылышылар социаль яклау булегендә һәм жирле үзидарә органнарында тапшырылачаклар.

Инструкцияга «Хезмәт ветераны» исеме бирүгә нигез булып тора торган хөкүмәт бүләкләре исемләгә дә теркәлгән. Болар: Герой исеме, Россия Федерациясөн 8 ордены, 17 медале, дистәләрчә мактаулы исемнәре, СССР орденнары һәм медальләре дә санап кителә. Бу исемлеке «Хезмәт ветераны»

Т.НАЗАРОВА.

ның күпмә сөннөдерде ул. Раил гаиләдә булдылы, ақыллы ир. Хатыны Гүзәл белән дә тату яшиләр алар. Гомумән, Р.Рәхмәтүллин киләкәтә дә колективыбыз маягы булып, спорт буенча авылыбызының данын күтәреп дип ышанасы килә. Ф.ӘХМӘДИЕВА, укутычы.

март, 1997 ел

Спортылар хазерли

Әлмәт физкультура техникумын тәмамлагач туган авылы Түбән Норлатка кайтты ул һәм але берниң ел злек кенә үзе белем алган мәктәбендә балаларга

физкультура укытга башлады. Безнәң колективта аның колаң жәеп каршы алды, аңа зур өметләр багыланды.

Егет биредә эшли башлавының беренчे

ПОНЕДЕЛЬНИК,

31 МАРТА

«ТАТАРСТАН»

7.00 - 8.00 «Чулпан»
17.55 Балалар очен «Тамчы»
18.10 «Новые приключения неуловимых» Х.Ф.
19.45, 21.45 Новости
20.00 «На поиски Государственной премии Татарстана имени Г. Тукая»
20.30 «Элли - бэлли - бэу»
20.45 «Жиан»
21.00 «Дуслык күпере»
21.20 «Виртуальные впечатления»
22.00 «Интеллектуал»
22.25 «Карт - бланш».

ОРТ

6.35 «Доброе утро»
9.00, 12.00, 15.00, 18.00, 23.25 Новости
9.15, 18.20 «Девушка по имени Судьба»
10.00 «Поле чудес»
11.00 Человек и закон
11.25, 19.30 «Угадай мелодию»
12.15 Жерар Депардье в комедии «Междунгелом и бессом»
14.25 Футбольное обозрение
15.20 «Тайны старого Лондона»
15.45 Марафон-15.
16.05 Звездный час.
16.40 «Нико и его друзья»
17.10 «...До 16 и старше»
17.35 «Вокруг света»
19.05 Час пик.
20.00 Понедельник с В.Познером.
20.45 «Спокойной ночи, малыши!»
21.00 Время.
21.45 «Полтерgeist»
22.40 «Серебряный шар»
23.35 «Линия кино»
1.30 Пресс-экспресс до 1.40.

«РОССИЯ»

7.00, 8.00, 11.00, 14.00, 17.00,
20.00, 23.00 Вести.
7.15, 8.15 С добрым утром!
9.05, 16.30 «Клубничка»
9.35 Сам себе режиссер.
10.10, 19.00 «Санта-Барбара»
11.15 Футбол без границ.
11.45 Графоман.
12.00 «Белый орел». X/ф.
13.25 «Точка опоры»
13.40 Ретро-шлягер.
13.55 «Магазин недвижимости»
14.20 «ТИ-Маркет»
14.25 «Автограф»
14.30 Тихий дом.

15.10 «Иванов, Петров, Сидоров и другие»
15.50 Шестое чувство.
16.20 «Палиха, 14»
16.25, 1.35 «Телемагазин»
17.15 Там-там новости.
17.25 Лукоморье
17.50 Посмотри на себя
18.00 Красная книга
18.15 Пульс
18.45 Россияне
20.35 Добрый вечер
21.20 «Капли слезы»
23.35 «На коне»
23.50 Дежурная часть
0.15 Адамово яблоко.
1.00 На ночь глядя.
1.15 Товары - почтой.

РИО

17.20 (РТР) «Палиха, 14»
17.25 (РТР) Телемагазин
17.30 (РТР) «Клубничка»
18.00 (РТР) «Вести»
18.15 (РТР) «Там-там новости»
18.25 (РТР) «Посмотри на себя»
18.35 (РТР) «Спокойной ночи, малыши!»
19.05 Час пик.

10.00 Программа В.Познера
10.50 Смехопанorama.
11.25, 19.30 «Угадай мелодию»
12.15 «Ехали в трамвае Ильф и Петров»
13.25 «Сказка о попе и о работнике его Балде»
13.45 «Джентльмен-шоу»
14.15 Авторская программа Г.Скородова
15.20 «Тайны старого Лондона»
15.45 Кварьете «Веселая кампания»
15.55 Мультитроплия.
16.15 Волшебный мир, или Синема.
16.40 «Нико и его друзья»
17.10 «...До 16 и старше»
17.35 «Вокруг света»
19.05 Час пик.
20.00 «Тема»
20.45 «Спокойной ночи, малыши!»
21.00 Время.
21.45 «С Первым апреля!»
23.10 Бить или не бить в комедии «Бей первым, Фредди»
1.05 Пресс-экспресс до 1.25.

«РОССИЯ»

7.15 С добрым утром!
7.00, 8.00, 11.00, 14.00, 17.00,
20.00, 23.00 Вести..
9.05, 16.30 «Клубничка»
9.35 Караоке по-русски.
10.10, 19.05 «Санта-Барбара»
11.15 Пульс.
11.45 Графоман до 11.58.
13.55 «Магазин недвижимости»
14.20 ТИ-маркет»
14.25 «Автограф»
14.30 «Аншлаг»

15.00 «Одинокий рояль»
15.10 «Иванов, Петров, Сидоров и другие»
17.15 Там-там новости.
17.25 Лукоморье
17.50 Посмотри на себя
18.00 Ваше право
18.15 Новое «Пятое колесо»
18.45 Россияне
20.35 Добрый вечер
21.15 «Иван Васильевич меняет профессию»
23.35 Момент истины

0.05 Горячая десятка.
1.05 На ночь глядя.
1.20 Товары - почтой.
1.40 Телемагазин.

РИО

17.45 «Новости недели». ТЦ «ЛИК»(г.Тольятти)
с 18.00 до 20.00 передачи канала России
20.00, 20.55, 22.00 , 00.45 «Шесть новостей»
20.05 «Студия ДВА»
21.05 Ток-шоу
22.15 Юмористическое шоу «200 УДОВОЛЬСТВИЙ»
23.20 Тё Кто
23.45 Детективный сериал 01.00 Дорожный патруль

СРЕДА

2 АПРЕЛЯ

«ТАТАРСТАН»

7.00-8.00 «Чулпан»
18.05 Мультфильмы
18.25 «На фондовом рынке РТ»
18.45, 20.45 «Жиан»
19.00 «Сельские будни»
19.30 «Пульс»
19.45, 21.45 Новости
20.00 «Татарстанцы Г.Тукая исемендөгө дәүләт пре-миясене кандидаттар»
20.30 «Элли - бэлли - бэу»
21.00 «Служебный роман». 1-ая серия
22.35 «Путь»

ОРТ

6.35 "Доброе утро".
9.00 12.00 15.00 18.00 23.35 Новости.
9.15, 18.20 «Девушка по имени Судьба»
10.00 «Тема».
10.45 «В мире животных».
11.25, 19.35 «Угадай мелодию»
12.15 «Д'Артаньян и три мушкетера».
13.45 «Америка с М. Таратутой».
4.15 «В поисках утраченного»
15.20 «Тайны старого Лондона»
15.45 Кактус и К.
15.55 До-ми-соль.
16.15 Зов джунглей.
16.40 «Нико и его друзья»
17.10 «...До 16 и старше»
17.35 «Вокруг света»
21.00 «Футбол. (в перерыве: «Спокойной ночи, малыши!»)

«РОССИЯ»

7.00, 8.00, 11.00, 14.00, 17.00,
20.00, 23.00 Вести.
7.15, 8.15 С добрым утром!
9.05, 16.30 «Клубничка»
9.35 «Бесконечное путешествие»
10.10 «Санта-Барбара»
11.15 «Люди. Деньги. Жизнь».
11.45 Графоман.
12.00 «Остров сокровищ». X/ф 2-я серия.

РИО

10.00 Час пик.
21.45 «Блуждающая пулья».
0.00 Фестиваль эстрадной песни в Сан-Ремо.
0.35 Пресс-экспресс.
0.45 Ночное вещание до 0.50.

«РОССИЯ»

7.00, 8.00, 11.00, 14.00, 17.00,
20.00, 23.00 Вести.
7.15, 8.15 С добрым утром!
9.05, 16.30 «Клубничка»
9.35 «Бесконечное путешествие»
10.10 «Санта-Барбара»
11.15 «Люди. Деньги. Жизнь».
11.45 Графоман.
12.00 «Остров сокровищ». X/ф 2-я серия.
13.10 21 кабинет.

РИО

13.45 «Песня-96».
0.20 Пресс-экспресс.
0.30 Ночное вещание до 0.35.

«РОССИЯ»

7.00, 8.00, 11.00, 14.00, 17.00,
20.00, 23.00 Вести.
7.15, 8.15 С добрым утром!
9.05, 16.30 «Клубничка»
9.35 «Бесконечное путешествие»
10.10 «Санта-Барбара»
11.15 «Люди. Деньги. Жизнь».
11.45 Графоман.
12.00 «Остров сокровищ». X/ф 2-я серия.
13.40 Ретро-шлягер.
13.55 «Магазин недвижимости»
14.20 «ТИ-Маркет»
14.25 «Автограф»
14.30 Телетеатр. «Покинутая».
15.10 «Иванов, Петров, Сидоров и другие»
17.15 Там-там новости.
17.25 Лукоморье
17.50 Посмотри на себя

20.00, 23.00, Вести.
7.15, 8.15 С добрым утром!
9.05, 16.30 «Клубничка»
9.35 L-клуб.
10.10, 19.05 «Санта-Барбара»
11.15 Новое пятое колесо.
11.40 Графоман.
11.55 «Остров сокровищ». X/ф 1-я серия.
13.00 «Анонимные собеседники»
13.25 «Точка опоры»
13.40 Ретро-шлягер.
13.55 «Магазин недвижимости»
14.20 «ТИ-Маркет»
14.25 «Автограф»
14.30 «Окно»
14.55 Репортёр.
15.10 «Иванов, Петров, Сидоров и другие»
17.15 Сотрудники.
17.25 «Анонимные собеседники»
17.50 Посмотри на себя
18.00 «Архангельские новеллы»
18.45 Россияне
20.35 Добрый вечер
21.20 «Убийство на ждановской»
23.35 Аренда для сенсаций
0.00 По вашим письмам.
0.45 На ночь глядя.
1.00 Товары - почтой.

18.00 «Темная» для П.Буника.
18.15 Избранные
18.45 Россияне
20.35 Добрый вечер
21.20 Концерт
23.35 Аренда для сенсаций
0.00 По вашим письмам.
0.45 На ночь глядя.
1.00 Товары - почтой.

РИО

18.00 (РТР) «Вести»
18.15 (РТР) «Там-там новости»
18.25 (РТР) «Посмотри на себя»
18.35 (РТР) «Темная» для П.Буника
18.50 (РТР) «Россияне»
19.05 (РТР) «Санта-Барбара»
20.00, 20.55, 22.00, 00.45

«ПЯТНИЦА,

4 АПРЕЛЯ

«ТАТАРСТАН»

7.00 - 8.00 «Чулпан»
17.35 «Отцы и деды». (на тат.яз.)
19.15 «В Госсовете Татарстана»
19.45, 21.45 Новости
20.00 «На поиски Государственной премии Татарстана имени Г.Тукая»
20.30 «Элли - бэлли - бэу»
20.45 «Жиан»
21.00 «Жомга кен кич белэн»
22.00 «Досье 02»
22.15 «Видеоспорт

22.25 «Замандаш» циклынан

ОРТ

6.35 «Доброе утро»
9.00, 12.00, 15.00, 18.00, 00.25 Новости.
9.15, 18.20 «Девушка по имени Судьба»
10.05 Моя семья: Телевизор в доме.
10.50 «Пока все дома».

ЧЕТВЕРГ,

3 АПРЕЛЯ

«ТАТАРСТАН»

7.00-8.00 «Чулпан»
18.00 Мультфильм
18.45, 20.45 «Жиан»
19.00 «Не убий»
19.15 «Эхо голоса твоего»
19.35 «ГАИ-информ»
19.45, 21.45 Новости
20.00 «Татарстанцы Г.Тукая исемендөгө дәүләт пре-миясене кандидаттар»
20.30 «Беренче мәхәббәт»
21.00 «Служебный роман» 2-ая серия
22.25 «Баскетбол, мы тебя любим»

ОРТ

6.35 «Доброе утро»
9.00, 12.00, 15.00, 18.00, 23.50 Новости.
9.15, 18.20 «Девушка по имени Судьба»
10.00 Футбол.
10.50 «Клуб путешественников»
11.40 Смак.

22.15 Сериял «Д'Артаньян и три мушкетера».

13.30 «Джентльмен-шоу».

14.00 «Созвездие «Триумф».

15.20 «Легенды острова сокровищ».

15.45 «Марья-искусница».

17.00 Рок-урок.

17.30 «Магия: мир сверхъестественного».

19.15 Человек и закон.

19.45 «Поле чудес».

20.45 «Спокойной ночи, малыши!»

21.00 Время.

21.45 «При первых проблесках зари».

23.40 Взгляд.

0.40 «Глупый, но дисциплинированный».

2.25 Пресс-экспресс.

«РОССИЯ»

7.00, 8.00, 11.00, 14.00, 17.00,
20.00, 23.00 Вести.
7.15, 8.15 С добрым утром!
9.05, 16.30 «Клубничка»
9.35 «Городок». Развлекательная программа.

Исемнәрен урамнарга бирделәр Мулланур Вахитов урамы

Мулланур Муллажанович Вахитов 1885 ичә елның 22 августында Пермь өлкәсенен Конгр районы Казаево авылында туа. 1899 ичә елда Казандагы реаль училищега уқырта керә. Биредә эдәбиятның өйрәнү буенча «Шимбә» түгәрәгө оештыра, РСДРПның Казан комитетының идея йогынтысы астында булган марксистик эдәбият өйрәнү буенча яшерен түгәрәккә йөри.

Училище тәмамлач, Петербург техник институтының экономик факультети на укурга керә, соңрак сәяси ышанычсызлык арасында аннан күйлә.

1911 ичә елда ул - психоневрология институты студенты. Ул биредә студентлар һәм предприятиеләр эшчеләре арасында яшерен революцион эш алыш бара.

1917 ичә елның апрелендә Мәсслман социалистик комитетын оештыра, 1 ичә Май демонстрациясендә актив катнаша. Соңрак «Кызыл Байрак» газизе мөхәррире була. Кызыл Армиянен Казан отряды белән Казанда Совет власти урнаштыру оччен кораллы восстаниелә катнаша. 1917 елда беренче ревком өгъзасы итеп сайланы.

В.И.Ленин Вахитовының революцион, интернациональ эшчәнлеген югары бәялә.

1918 ичә елның гыйнваренда Милләтләр эшләре буенча халык комиссариатының үзәк мәсслман хәрби комиссариаты комиссары һәм хәрби эш буенча халык комиссариаты каршын-

дагы үзәк мәсслман коллегиясе рәисе итеп билгеләнә. Кызыл Армиянен мәсслман частыләре формированиеләре белән житечелек итә. Үзәк газеталарда Россия мәсслманнарына мөрәҗәт белән чыгып, аларны революцияне яклаучылар сафына басарга өнди.

1918 ичә елда ул Идел буе районнарына азык - төлек буенча комиссар итеп билгеләнә. В.И.Ленин мандаты буенча азык - төлек хәзерләү һәм Казан губернасы районнарына озату буенча бөтөн чараларны да күрә.

1918 ичә елның августында М.Вахитов Казанни Чехословакия корпусының революциягә каршы частыләре һәм ак гвардиячеләрдән саклап, 2 ичә татар - башорт бatalyonы составында көрәшә. 17 ичә августта кулга алына һәм атып үтерә.

Республикада Вахитов истәлегенә берничә предприятие, хужалыклар һәм урамнарга анын исеме бирелде.

Рубриканы И.САНДЛЕР алып бара.

Могжиза

Без ирем белән аның хосусый өндә яши идек, - дип сейли Пермь шәһәреннән Евгения Усталова. - һәм үзүмне һәрвакыт сәеррәк хәләдә сизә идем. 1969 елның декабрендә - мин 27 яшләрдә идем ул чакта - гажәш бер хәл буды.

Мунча көне иде. Мин мунчага соңғы кеше булып юнырга кердем. Бераз кер да юып алырга иде исәбем. Таз белән килгән идем, кәтмәнәд... башымын ком көлмасыны! Ярап, үзәм юнылый алым дип, чүмеч белән кайнар су багына тыгылдым. Энда - боз. Башымын сабынлап, юарга итәм. Бакта боз кескән салын су, Югыйса, мунчада-эссе, мич кайнар.

Килеп кергач, ирем да гажәлләнде моңа. Мин, юына алмым, дип елап утырам. Ирем күлүн бакка тыгып карады да, суның салынлыгын тоеп сүгендә.

Мин мунчадан рәтләп юнымаган хәлдә чыктым. Кайнанам миң: «Сине фәрештәләр саклаган, э бит бала тапканнын соң алты атна ялгыз гына мунча керергә ярамый», - диде.

Мунчада аерылышу

Воронежда гайләләр мунчада таркала башлады. Ул болай була: ирләр төркем - төркем мунчада керергә яраты. Мунчада аракы эчләр, ашылар. Шулай да хатын - кызыларыз алләни кызык тоелмай. Акынлап саунага кызларны чакыралар... бер иргә бер кыз туры кила.

Учредительләр: Октябрь район хакимияте һәм редакцияның хәмәт коллективы.

«Дуслык» район газетасы атнаның сишәмбә, жомга коннәрцә чыга, рус язма чуаш телләренә тәрҗемә итәлә.

Газета газета укучы

ИШК ТЫШЫША ИШК Фикер

Янгынның кешегә нинди зыян, кайги китерүе барыбызга да мәгълүм. Эмма безнәң уебызча районда янгыннарны кисету буенча профилактика эшләр йомашак алыш барыла. Кайсыгына йортка керсәң дә, баскыч мәйданчыккарында тәртип сезлекләргә юлыгасын. Сандык, төрле тартмалар тора анда. Алай гына да түгел, кайбер акыллар башлар үз ишек тәпләрән капитал стена белән бүләп тә алаалар. Эн янгын чыга калса, әйбер дә чыгара алмысын, өстәвенә, бу янгын сундерүчеләр очен дә өстәмә мәшкәт тудыра бит. Адәм баласы бу турыда

кайги килмәгәндә уйлап та карамый.

Хәер, тар ишекләр, кысанкоридорлар үлем - кitem вакытында мәтне чыгарырга да комачаулый.

Безнәң Карл Маркс проспектында 7 ичә һәм 5 ичә йортларда да шундый ук хәл. «Үзешчән» фатир хужаларына әйтеп тә караганыбыз бар, эмма алар безнәң сүзне санга да сукмыйлар. Эн бит янгын хәмәттә ясис башка хәмәтләр тарафыннан аларның берсе генә булса да катгый кисәтелсә, бу башбаштаклыкка чик күелүр иде.

Абдуллина, Малярова, Мостафина, Коннова һәм башкалар.

Чыбыкчалар әзерләр вакыт

Дачасында карлыган утыртмаган кеше сирәктер. Бакчачылараны салкынга чыдамлылыгы очен дә, уңышны тиз һәм мул биргәнгә күре дә уз, якын күрәләр. Эн «С» витаминына байлыгы ягыннан карлыган жир жиләге һәм алманы узып китеп, бары гәлжимештән генә калыша. Тик карлыганның эре жиләкә кыйммәтле сортларын табу кыенрак. Шуна да «Мичурин истәләгә» «Память Мичурина» дигән сортлы карлыган яз утыртыласы чыбыкчаларын марта туктап күрәләп күрән. Аларны төтән үк кисеп алам. Чыбыкчаларның буе 15 - 18 сантиметр, юанлыгы 0,5 сантиметр була. Кискәндә бередән бер сантиметр калдырып кыеклап кисәм. Чы-

быкчаларны салам белән каплап карга күмеп куям. Иртә язда, жирдә тун 20 сантиметрга кадәр эргәч чыбыкчаларны 1 - 2 бөрнөн өстә калдырып 45 градус авышлыкта туфракка кадап чыгам. Рәтләрне төньяктан көньякка таба ясыйм, ченки алай иткәндә алар яхшырак жылына. Карлыганның уңышы биш елга кадәр әйбәт була - үк каратайган саен уңышы да азая баруна уз тәжрибәмдә инандым. Безнәң бакчада 70 топ карлыган бар һәм уңышы елда шулардан 18 - 20 чиләк карлыган жыеп алабыз. Куакларны дайими яңартып төрүрга кирәклеген үз тәжрибәмдә беләм.

В.КОМОЛОВ.

Ял итүче бер ир чакырылган «кызлар» арасыннан үз хатынын танып ала. Алар арасында жәнжәл чыга. Эссе саунада тагын да кызурак булып китә. Вакытга әлеге ир һәм хатынның аерлышу белән тәмамлана.

Менә бу рекорд, ичмасам

67 яшлек американлы Вирлинд Рэдмон бик тә сәер рекорд күйгән: үз гомерендә аны исерек хәлдә машина йөрткәнне очен 390 тапкыр кулга алалар. Шул исәптән 100 тапкырында шраф түли, 33 тапкырында шоферләр танылыгын алалар, 5 тапкырында калган гомерендә яңадан руль артына утыру хокукиннан мәхрүм итәләр.

Бирәнлек нәселдән килә

Күп тонналы йөк машинасы йөртүче инглиз Питер Даудесвилл, иң тиз һәм күп ашашу буларак, Гиннес рекордлар китабына кертелерлек рекорд күйгән. Мона ирешү очен ул 2 секундта 1,2 литр сөт эчкән, 12,2 секундта 91 метр спагетти ашаган, 107 секундта әрчелгән 17 башан, 7 минутта 113 пирожный ашаган. Хатыны һәм ике улы әлегә күп ашаш белән генә мактана ала. Димәк, бирәнлек гаиләгә нәселдән килә.

Кем ераграк төкәрә

Көнбагыш орлыгын 6,93 метрга төкәреп, Француз Филипп Кайо төкәрү ярышында чемпион булды. Дөрес, ул ватандашы узган ел күйгән рекордка (10,28 м.) жите алмады. Ләkin мона жилнәң каршы булуы комачаулаган булса кирәк.

(«Мәдәни жомга»дан).

ЖӨПЛҮЙБІЗ!

Тормыш иптәшем, этибез Рәстәм Зәки улы Сәфәргалиевны 3 апрельдә булачак туган көне белән тәбrik итәбез. Аңа шатлык, бәхет, нык сәләмәтлек телибез.

Гомерне бит еллар билгеләми, Яшәү дәртә булсын күчеленә, Барбызга канат, терәк булып, Армый атла гомерең үренә. Тормыш иптәшем, балаларың.

Район
мәдәният
йортында
бары бер генә
кон -
3 апрельдә
10, 14, 19.30
сәгатында
гаять зур
«Каскад» шоу -
группасы.

Программада: маймыллар, тавыклар, этләр, пионерлар, түркемләр, жиңүләр, акробатлар, фокусчылар, клоунлар, пластика. Соңынан билетлар буенча лотерея уйнатыла, хайваннар белән фотога төшеп була.
Тел.: 2 - 16 - 55.

Акцияләр сатып алабыз:

«Газпром» РАҖ,

«Сургутнефтегаз» АҖ,
«ЛУКОЙЛ» НК АҖ,
«Татнефть» АҖ,
«Ноябрьскнефтегаз» АҖ,
«Юганскнефтегаз» АҖ,
«Пурнефтегаз» АҖ,
«ЕЭС России» РАҖ,
акцияләрен сатып алабыз.

Бәяләр - ин қыйммәтә.

Адрес: Совет ур., 94, тел.: 2 - 23 - 10, 2 - 18 - 61, (еш көннәрәнде иртәнгә 8 дән кичке 5 кә кадәр). ТР финанс министрлыгыннан бирелгән 72 ичә номерлы лицензия.

Пассажир һәм йөк ташучылар игътибарына!

«Дәүләтара ташу белән шәгыллынуче транспорт чаралары экипажлары эшчәнлегенә кагылышы Европа килеме» (ЕСТР) Халыкара Шартнамәс нигезендә (ә Россия Федерациясе ана керә) һәм «Автотранспорт белән дәүләтара һәм шәһәрара пассажирлар һәм йөклөр ташунын имилләген күтәру турында» Россия Федерациясе Хөкүмәтенен 1996 ел. 3 августта чыккан 992 ичә Каарын түтәп, 1997 елның икенче яртысыннан автобусларга һәм йөк автомобильләрнән тахографлар белән мәжбүри жиңазлау көртәлә. Тахограф - автомобильнен хәрәкәт тизләгән, узган юлын, уткән вакытны, шоферның әш һәм ял вакытларын, башка техник параметрларын төркөм баручы прибор.

Белеп тору өчен шуны хәбәр итәбез: Татарстан территориясендә тахограф кую буенча сертификатка яя мастерскойлар Яр Чаллыда бар: чикләнгән жаваплылыкли «Риат» жәмгыяте (житекчесе Владимир Васильевич Пономарев, тел.: 56 - 03 - 99) һәм чикләнгән жаваплылыкли «АССЛтд» жәмгыяте (житекчесе Владимир Александрович Корнеев, тел.: 53 - 03 - 10). Дәүләт транспорт инспекциясенең Кама аръягы булеге.

Сатабыз

Пушкин поселогында йорт нигезе салынган йорт. Вариантлар да булырга мөмкин. Тел.: 2 - 11 - 34.

***

Әйбәт хәлдәгә ВАЗ - 21061. Тел.: 2 - 11 - 55.

***

Чистарту корылмалары тирәнсендә гараж. Адрес: Совет ур., 185 - 17.

***

Совет ур., 189 йортында 1 бүлмәле, 35 кв. метрлы фатир. Тел.: 5 - 17 - 09 (кичке 5 тән соң).

***

1984 елгы ВАЗ - 2105 (кузовы 1993 елгы ВАЗ - 2107-неке, кыйммәт түгел). Тел.: 5 - 25 - 64 (кичке 4 тән соң).

Сатабыз яки алмаштырабыз

Ашыгыч төстәбик әйбәт хәлдәгә УАЗ - 469, кыйммәт түгел, яки ВАЗга алмаштырыла. Тел.: 2 - 10 - 68.